

Proračun lokalnih jedinica vlasti na primjeru Grada Osijeka

Matijaković, Tena

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:339255>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-03**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij – Financijski menadžment

Tena Matijaković

**PRORAČUN LOKALNIH JEDINICA VLASTI NA PRIMJERU
GRADA OSIJEKA**

Završni rad

Osijek, 2019.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij – Financijski menadžment

Tena Matijaković

**PRORAČUN LOKALNIH JEDINICA VLASTI NA PRIMJERU
GRADA OSIJEKA**

Završni rad

Kolegij: Lokalne financije

JMBAG: 0111118047

e-mail: tmatijakovic@efos.hr

Mentor: izv.prof. dr. sc. Domagoj Karačić

Osijek, 2019.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate Study – Financial Management

**BUDGET OF LOCAL GOVERNMENT UNITS ON THE CITY OF
OSIJEK EXAMPLE**

Final paper

Osijek, 2019.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Tena Matijaković

JMBAG: 0111118047

OIB: 86590710410

e-mail za kontakt: tmatijakovic93@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Naslov rada: Proračun lokalnih jedinica vlasti na primjeru Grada Osijeka

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv. prof. dr. sc. Domagoj Karačić

U Osijeku, 13.09.2019. godine

Potpis Tena Matijaković

PRORAČUN LOKALNIH JEDINICA VLASTI NA PRIMJERU GRADA OSIJEKA

SAŽETAK

U svakoj promatranoj godini možemo vidjeti kako su porasli prihodi i rashodi u odnosu na prethodnu godinu. Porastom proračunskih prihoda, Grad Osijek ulaže najviše sredstava u opće javne usluge i obrazovanje. Upravni odjel za financije i nabavu vrši poslove izrade i izvršenja proračuna te izrade propisanih izvješća u svezi s izvršenjem proračuna, vođenjem računovodstva, vođenje propisanih poslovnih knjiga, poslova prikupljanja prihoda koji pripadaju Gradu Osijeku te ostalih poslova vezanih za financijsko poslovanje.

Rad donosi prikaz prihoda i rashoda Grada Osijeka prema ekonomskoj klasifikaciji, rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji.

Ključne riječi: proračun, prihodi, rashodi, Grad Osijek

BUDGET OF LOCAL GOVERNMENT UNITS ON THE CITY OF OSIJEK EXAMPLE

ABSTRACT

In each observed year, we can see how revenues and expenditures have increased compared to the previous year. With the increase in budget revenues, the City of Osijek invests the most in general public services and education. The Administrative Department for Finance and Procurement performs the tasks of preparation and execution of the budget and preparation of statutory reports in connection with the execution of the budget, keeping accounting, keeping the prescribed business books, collecting the revenue belonging to the City of Osijek and other activities related to financial operations.

The paper presents the revenues and expenditures of the City of Osijek by economic classification and expenditures by functional classification.

Keywords: budget, revenue, expenditure, City of Osijek

SADRŽAJ:

1.Uvod	1
2. Grad Osijek	2
2.1. Administrativno - teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica.....	2
2.2.. Povijest grada Osijeka	7
2.3. Opće informacije o Osijeku.....	8
3.Proračun	10
3.1.Prihodi i primitci te rashodi i izdatci prema ekonomskoj klasifikaciji.....	15
3.2. Rashodi prema funkcijskoj klasifikaciji	21
4. Zaključak.....	23
5. LITERATURA.....	24
Popis tablica:	26
Popis slika:.....	27
Popis grafikona:	28

1.Uvod

Ovaj rad je usmjeren na lokalnu samoupravu, odnosno na Grad Osijek. U prvom dijelu rada prikazano je administrativno-teritorijalno ustrojstvo Republike Hrvatske i Grada Osijeka. Navedeni su i opći podaci Osijeka, broj stanovništva (prema popisu 2011. godine), površina te neki gospodarski pokazatelji kao što su broj nezaposlenih osoba, stopa nezaposlenosti Grada itd. Osim toga, navedena je i sažeta povijest Grada.

Nadalje, u drugom dijelu rada je prikazan i analiziran proračun Grada Osijeka za vremensko razdoblje od 2015. godine do 2018. Godine. Proračun je financijski dokument u kojemu se prikazuju prihodi i primici te rashodi i izdaci za određeno vremensko razdoblje. Donosi ga Gradsko Vijeće.

Cilj rada je prikazati proračun Osijeka prema ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji te utvrditi posluje li u analiziranom razdoblju sa suficitom ili deficitom.

2. Grad Osijek

Osijek je grad koji se nalazi na istoku Republike Hrvatske te je sjedište Osječko–baranjske županije. Prema popisu iz 2011. godine broji 108 048 stanovnika na 174 km² površine. Nalazi se na nadmorskoj visini od 90 m² te na desnoj obali rijeke Drave. Najveći je grad u Slavoniji, četvrti po veličini u Hrvatskoj. Nadalje, Osijek je industrijsko, sudsko, upravno i kulturno sjedište Osječko – baranjske županije.

Prema podacima sa službene stranice Grada Osijeka, Osijek se nalazi na udaljenosti od 280 km od 4 glavna grada: Zagreba, Budimpešte, Beograda i Sarajeva te sama ta činjenica govori o superiornosti geostrateškog položaja. Osim toga, sjecište je pravaca (cestovnih, željezničkih, zračnih,...) povezujući Europu s hrvatskim lukama i balkanskim zemljama, ali i sa Bliskim istokom, Azijom i ostatkom svijeta.

Prema podacima sa službene stanice Osijeka, predstavlja najveće kulturno i sveučilišno središte Osječko-baranjske županije. Najpoznatije sveučilište je sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koje je osnovano 1975. godine te danas obuhvaća 18 fakulteta. Kazališna tradicija vuče još iz 1735. godine kada je prva izvedba na latinskom jeziku bila u Isusovačkoj gimnaziji. Od kulturnih ustanova najznačajnija su kazališta, muzeji i galerije, knjižnice itd. Hrvatsko narodno kazalište osnovano je 1907. godine. Danas se ondje odvijaju mnogobrojne manifestacije kao što se Dani otvorenog kazališta, Krležini dani, Lipanjske operne noći te svake godine pridonosi bogatijem programu Osječkog ljeta kulture. Osim tih manifestacija, u Osijeku se odvijaju i druge manifestacije koje privlače turiste kao što je Pannonian Challenge, Osječko ljeto mladih, Advent u Osijeku i drugi.

2.1. Administrativno - teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica

„Ustavom Republike Hrvatske propisano je da je u Republici Hrvatskoj državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.“(Osječko- baranjska županija)

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, županije su jedinice područne (regionalne) samouprave, a gradovi i općine jedinice lokalne samouprave.

„Županija je jedinica lokalne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.“(Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi)

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, općine se osnivaju za područja više naseljenih mjesta koja predstavljaju gospodarsku, društvenu i prirodnu cjelinu, a koja su povezana zajedničkim interesima. Grad je svako mjesto koje ima više od 10 000 stanovnika, a predstavlja urbanu, gospodarsku i društvenu, povijesnu i prirodnu cjelinu. U sustav grada mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čini gospodarsku cjelinu.

„Općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalno gospodarstvo
- brigu o djeci
- socijalnu skrb
- primarnu zdravstvenu zaštitu
- odgoj i osnovno obrazovanje
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport
- zaštitu potrošača
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša
- Protupožarnu i civilnu zaštitu
- Promet na svom području te
- Ostale poslove u skladu s posebnim zakonima.“(Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi)

„U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave i to:

- 428 općina
- 127 gradova
- 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija.“(Ministarstvo uprave)

Prema Ministarstvu uprave, Republika Hrvatska ima sveukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Kao glavni grad Republike Hrvatske, Grad Zagreb ima poseban status grada i županije.

Gradsku upravu Grada Osijeka čine gradonačelnik, zamjenici gradonačelnika, gradsko vijeće te gradski uredi, odjeli i službe.

Gradski uredi, odjeli i službe Grada Osijeka su :

- „Unutarnja revizija Grada Osijeka
- Ured Gradonačelnika
- Ured Grada
- Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, promet i mjesnu samoupravu
- Upravni odjel za gospodarstvo
- Upravni odjel za društvene djelatnosti
- Upravni odjel za programe Europske unije
- Upravni odjel za financije i nabavu
- Upravni odjel za socijalnu zaštitu, umirovljenike i zdravstvo
- Upravni odjel za urbanizam
- Upravni odjel za gospodarenje imovinom i vlasničko-pravne odnose
- Upravni odjel za graditeljstvo i energetska učinkovitost i zaštitu okoliša.“(Gradski uredi, odjeli i službe)

Prema podacima službene stranice Osijeka, u Upravnom odjelu za komunalno gospodarstvo, promet i mjesnu samoupravu obavljaju se poslovi uređenja i održavanja naselja, prometne i komunalne infrastrukture i drugih uslužnih djelatnosti, održavanja lokalne infrastrukture, upravljanja komunalnom imovinom i opremom, poslove koordinacija javnih komunalnih poduzeća te uključuje poslove prometa, prometnog i komunalnog redarstva i poslove mjesne samouprave.

„U Upravnom odjelu za gospodarstvo obavljaju se stručni poslovi u neposrednoj vezi s poticanjem poduzetničkih aktivnosti, razvojem i promidžbom pozitivnog poslovnog okruženja Grada radi privlačenja poduzetnika i investitora te promidžbom lokalnog poduzetništva i obrtništva. Odjel koordinira rad upravnih tijela radi osiguranja uvjeta i pomoći poduzetnicima za realizaciju investicija i poduzetničkih programa.“(Gradski uredi, odjeli i službe)

Prema podacima službene stranice Osijeka, Upravni odjel za društvene djelatnosti obavlja poslove osiguranja uvjeta za zadovoljenje lokalnih potreba stanovnika u području brige o djeci, obrazovanja i odgoja, ali i na području kulture, sporta i tehničke kulture.

„U Upravnom odjelu za programe i projekte EU i gospodarstvo obavljaju se poslovi pripremanja i provedbe programa i projekata (su)financirani iz fondova Europske unije i drugih međunarodnih i nacionalnih izvora. U ovom upravnom odjelu obavljaju se i zadane i delegirane funkcije, zadaće i aktivnosti sukladno važećim propisima, a koje se odnose na institucionalni okvir za korištenje ESI fondova. Obavlja poslove Posredničkog tijela integriranih teritorijalnih ulaganja za urbanu aglomeraciju Osijek.“(Gradski uredi, odjeli i službe) Nadalje, unutar odjela djeluju dva odsjeka: Odsjek za pripremu i provedbu programa i projekta i Odsjek za provedbu ITU mehanizma.

Prema podacima službene stranice Grada Osijeka, Upravni odjel za financije i nabavu obavlja poslove izrade i izvršenja proračuna te izrade propisanih izvješća u svezi s izvršenjem proračuna, vođenjem računovodstva, vođenjem propisanih poslovnih knjiga, poslova prikupljanja prihoda koji pripadaju Gradu te ostalih poslova vezanih za financijsko poslovanje. Nadalje, obavlja poslove koje se odnose na provedbu nabave i ugovaranje, pripremu i izradu dokumentacije za nadmetanje prema zahtjevu upravnog odjela koji definiraju predmet nabave i pripremaju troškovnike, provode postupke nabave, sudjeluje u pregledu, ocjeni i usporedbi ponuda, izrađuje odluke o odabiru, izrađuje ugovore, organizira potpisivanje ugovora o stjecanju roba, obavljanju usluga i ustupanju radova, organizira čuvanje dokumentacije i drugih poslova i zadataka u nadležnosti odjela.

U odjelu za socijalnu zaštitu, umirovljenike i zdravstvo obavljaju se poslovi u svezi sa socijalnom zaštitom građana koji zbog različitih nepovoljnih osobnih ili društvenih razloga nisu u stanju samostalno zadovoljiti osobne životne potrebe, unapređenja života umirovljenika, zaštite

zdravlja građana te zaštite životinja. „Poslove koje obavljaju u svezi s zaštitom građana i unapređenju života umirovljenika obuhvaća sustavno praćenje kretanja životnog standarda građana, a posebno umirovljenika i predlaganje konkretnih mjera za zaštitu i unapređenje kvalitete njihovog života kroz provedbu konkretnih mjera za zaštitu i unapređenje kvalitete njihovog života kroz provedbu zakonskih mjera i mjera programa socijalne skrbi Grada te dodjelu različitih oblika pomoći socijalno ugroženim građanima i umirovljenicima; obavljanje upravnih i drugih stručnih poslova iz područja socijalne skrbi te rješavanje u prvom stupnju u upravnom postupku u području socijalne skrbi.“(Gradska uprava)

„ U Upravnom odjelu za urbanizam obavljaju se poslovi izdavanja akta vezanih uz provedbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje Grada Osijeka (izdavanje Građevinskih dozvola, Uporabnih dozvola, Lokacijskih dozvola i ostali akti sukladno Zakonu o gradnji i Zakonu o prostornom uređenju, stručni i drugi poslovi za izradu prostorno planske dokumentacije, poslovi prostornog razvoja, korištenje i zaštita prostora kroz izradu i donošenje dokumenata prostornog uređenja te svih drugih aktivnosti koje se odnose na izradu prostorne i druge dokumentacije vezane za prostorno planiranje i uređenje prostora.“(Gradska uprava)

Prema službenoj stranici Grada Osijeka, Upravni odjel za gospodarenje imovinom i vlasničko-pravne odnose obavlja poslove gospodarenja nekretninama koje su u vlasništvu Grada—upravljanje, stjecanje, davanje na upravljanje zemljišta, poslovnih prostora, zgrada, stanova i drugih nekretnina, evidenciju nekretnina i uknjižbu prava vlasništva na nekretninama grada, poslove uređenja zemljišta, imovinsko-pravne poslove vezane uz provedbu dokumenata prostornog uređenja i slično. Obavljaju se i poslovi rješavanja upravnih stvari u postupcima izvršenja i sudjelovanja u postupcima vezanim uz naknadu imovine.

U Upravnom odjelu za graditeljstvo, energetska učinkovitost i zaštitu okoliša obavljaju se poslovi gradnje i energetske učinkovitosti u svrhu unapređenja kvalitete stanovanja te podizanje standarda prometne i komunalne infrastrukture, zaštitom okoliša i održivog gospodarenja energijom i otpadom uvažavajući standarde graditeljske struke u korištenju materijala iz uporabe otpada i drugih izvora materijala i sirovina te načela zelene i energetske samoodržive gradnje te općenito po okoliš prihvatljive gradnje. (Gradski uredi, odjeli i službe)

Kao oblici mjesne samouprave, prema službenoj stranici Osijeka, osnovani su mjesni odbori i gradske četvrti putem kojih građani mogu sudjelovati u odlučivanju o poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana. Područje i središta mjesnih odbora i gradskih četvrti utvrđuju se posebnom odlukom Gradskog vijeća.

„Mjesni odbori na području Grada Osijeka su:

1. Mjesni odbor Josipovac
2. Mjesni odbor Višnjevac
3. Mjesni odbor Cvjetno
4. Mjesni odbor Brijest
5. Mjesni odbor „Osijek lijeva obala“
6. Mjesni odbor Tenja
7. Mjesni odbor Klisa
8. Mjesni odbor Sarvaš“(Mjesni odbori i gradske četvrti)

Gradske četvrti Osijeka su: (Mjesni odbori i gradske četvrti)

1. Gradska četvrt Retfala
2. Gradska četvrt Gornji grad
3. Gradska četvrt Industrijska četvrt
4. Gradska četvrt Tvrđa
5. Gradska četvrt Novi grad
6. Gradska četvrt Jug II
7. Gradska četvrt Donji grad

2.2.. Povijest grada Osijeka

Osijek kakvog znamo nastao je 2. prosinca 1786. spajanjem tri gradske četvrti: Donjeg grada, Gornjeg grada i Tvrđe.

Osijek korijenje svoga nastanka nalazi za vrijeme rimske okupacije još u antičkom dobu. Nosio je ime Mursa te je nastao na području okružen močvarama. Prema Zvonaru (2010.str 1.),

smatralo se da je to područje ime imalo i prije dolaska Rimljana. Sam povoljan položaj bio je razlog povećanja stanovnika i razvoja grada u trgovačko, ali i prometno središte.

„Nakon propasti Rimskog carstva i rimske Murse, na tom prostoru položeni su u 10. stoljeću temelji Osijeka, mađarski Eszek, datira još iz 1196. godine, što je značilo prvi pisani trag o Osijeku star 818.godina. „(Povijest Osijeka). 1526. godine Osijek osvajaju vojnici Osmanskog carstva te Osijek se pretvara u orijentalni grad. Osijek postaje političko, gospodarsko, kulturno i upravno središte Slavonije nakon oslobođenja od Turske, koji su upravljali Osijekom 161 godinu te tu titulu zadržava do danas.

Prema službenoj stranici Grada Osijeka, Tvrđa je jedna od prepoznatljivih vizura Osijeka. Nakon oslobođenja od Turske, podigle su je austrijske vojne oblasti kao sjedište generalata, ali i kao važnu obrambenu točku carstva. Pripreme su trajale godinama, a radovi su započeli 1712. godine. Osijek u 19. stoljeću doživljava veliki gospodarski i kulturni procvat kada su izgrađene zgrade Hrvatskog narodnog kazališta, Kon-katedrala sv. Petra i Pavla te Županijska palača. Nadalje, otvaraju se i niz kulturnih ustanova i tvornica. Osim toga, pušten je u promet i prvi tramvaj.

„Nakon Prvog svjetskog rata Hrvatska ulazi u sastav Kraljevine Jugoslavije, a nakon Drugog svjetskog rata postaje dijelom socijalističke Republike Jugoslavije. Krajem 1980-ih strahote dotadašnjih ratova činile su se kao daleka prošlost koja se nikada ne može ponoviti.“(Povijest grada) .

2.3. Opće informacije o Osijeku

Prema podacima Gradskog vijeća, Grad Osijek zajedno sa okolnim naseljima ima površinu 174,85 km², dok površina samog naselja Osijeka iznosi 59,11km². Četvrti je grad po veličini u Hrvatskoj te sjedište Osječko-baranjske županije koja se sastoji od 7 gradova, 35 općina i 263 naselja.

„Ukupna površina Grada Osijeka čini 4,2 površine županije (4.157,82 km²), a s brojem stanovnika od 108.048 čini 35,42% stanovništva Županije (305.032).“(Izvjješće o stanju u

prostoru grada Osijeka) Ubraja se u iznad prosječno naseljene gradove/općine s gustoćom naseljenosti od 617,94 stan./km².

U Osječko-baranjskoj županiji procjenjena stopa nezaposlenosti u 2018. godini iznosila je 18,1% dok je u 2017. godini bila 22,1 %.

Slika 1. Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u 2017. i 2018. godini

Tablica 15.	Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u 2017. i 2018. godini		
	Ukupno	Žene	Muškarci
2017.	23.453	14.064	9.389
Struktura (%)	100,0	60,0	40,0
2018.	19.113	11.408	7.705
Struktura (%)	100,0	59,7	40,3
Indeks 2018/2017.	81,5	81,1	82,1

Izvor: Osječko-baranjska županija, preuzeto sa: http://www.obz.hr/hr/images/-Zupanijska_skupstina/2019/19_sjednica/16_izvjesce_o_nezaposlenosti_i_zaposljavanju_u_2018_na_podrucju_obz.pdf (25.08.2019.)

Na slici 1. prikazana je struktura nezaposlenih osoba prema spolu u Osječko-baranjskoj županiji te ona iznosi 19.113 stanovnika (11.408 stanovnika su žene, a 7.705 muškarci). Za razliku od prethodne godine nezaposlenost se smanjila za 18,5%. Udio nezaposlenih žena u 2018. godini iznosi 59,7%, dok je u 2017. godini iznosio 60%. Udio muškaraca u 2018. godini je iznosio 40,3% u ukupnoj strukturi nezaposlenih.

Prerez Grada Osijeka iznosi 13%.

Prema službenoj stranici Fine, Grad Osijek je većinski vlasnik komunalnim poduzećima kao što su Unikom d.o.o. (vlasništvo 82,69%), Vodovod Osijek (78,36%), GPP (92%), Ukop d.o.o. Osijek i mnogim drugim. Vodovod Osijek ima 100% vlasništvo nad povezanim poduzećima Vodovod–Montaža d.o.o. Osijek, Vodovod-Projektini biro d.o.o. Osijek i Vodovod–Hidrogeološki radovi d.o.o. Osijek.

3.Proračun

„Proračun je glavni instrument fiskalne politike lokalnih jedinica čijim se prihodima osigurava financiranje planiranih rashoda u tijeku jedne ili više godina.“(Bajo & Alibegović, 2008, str. 216). Proračun donosi Gradsko Vijeće.

Prema Vukiću (2016.), proračun se sastoji od općeg, posebnog dijela i plana razvojnih programa. Opći dio sačinjavaju: račun prihoda i rashoda i račun financiranja, dok posebni dio sačinjavaju planovi rashoda i izdataka proračunskih korisnika koji su raspoređeni u:

- tekući račun (tekući prihodi i rashodi)
- kapitalni račun (tekući razvojni programi)
- izvori osiguravanja potrebnih sredstava.

Planovi razvojnih programa utvrđuju se dokumentom koji predstavlja srednjeročni plan razvitka za više kalendarskih godina, a koji se sastoji od strane proračunskih korisnika. Donosi se kao razvojni akt koji se svake godine pomiče za jednu godinu unaprijed. (Vukić, 2016)

„Temeljna obilježja proračuna su:

- Proračun donosi najviše zakonodavno tijelo društveno-političke zajednice i to po procedurama sličnim kao i kod donošenja zakona.
- Proračun je financijski instrument i donosi se za razdoblje od jedne godine.
- Proračun je zakonskog oblika, ali je po sadržaju administrativnog obilježja i donose ga zakonodavna tijela.
- Proračunom se predviđaju javni prihodi i rashodi za jednu godinu, država njima precizira koje će rashode preuzeti na sebe i iz kojih izvora će ih osigurati.
- Planirani prihodi i rashodi u proračunu izražavaju se u novčanim jedinicama.
- Usvajanje proračuna vrši se prije početka proračunske godine ili u izuzetnim situacijama donosi privremeno financiranje.
- U proračunu su grupirani prihodi i rashodi prema vrsti i svrsi njenog korištenja.“(Vukić, 2016)

Prema Ministarstvu financija, tri su glavne funkcije proračuna :

- Prikazuje najvažnije ciljeve države u fiskalnoj godini
- Služi kao instrument kojim država utječe na ekonomsko stanje zemlje
- Služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava

Prema Institutu za javne financije, proračunom se provode tri cilja ekonomske politike:

- 1) Alokacija ili dodjela javnih dobara građanima
- 2) Preraspodjela dohotka
- 3) Stabilizacijski cilj

Prema Čuli i Moroviću(2018.) izrađena su određena načela kojih se proračunski sustav mora pridržavati kako bi izvršio svoje funkcije. Međutim, s vremenom su se mijenjala proračunska pravila. Na temelju toga su neka proračunska pravila dobivala na značenju, dok su druga gubila.

„U suvremenoj literaturi koriste se dvije vrste načela :

- 1) Statička – vezuju se za sadržaj i formu proračuna
- 2) Dinamička –sagledavaju standard s aspekta procedure formiranja i utvrđivanja proračuna
“(Vukić, 2016, str. 150)

Statička proračunska načela su:(Vukić, 2016)

- Načelo jedinstva – u svim fazama izrade proračuna (izrade, usvajanja, izvršenja i kontrole) na jedinstven način uređuju proračuni i financijski planovi izvanproračunskih fondova na svim razinama vlasti. Podrazumijeva da se prihodi i rashodi u proračunu moraju iskazivati samo u jednom aktu te se danas rijetko primjenjuje.
- Načelo potpunosti- podrazumijeva iskazivanje svih prihoda i rashoda na jednom mjestu, a prihodi se ubiru na posebnim računima. Osim toga, inzistira da moraju biti u bruto iznosima bez prebijanja prihodovnih i rashodnih pozicija.
- Načelo realnosti – podrazumijeva pravilnu i točnu procjenu prihoda i rashoda te treba unositi financijske podatke koji će se ostvariti. Postoje nekoliko metoda kako bi se realizirao plan proračuna u skladu s ovim načelom, a ona su: automatska metoda, metoda povećanja prihoda i rashoda u odnosu na prethodnu godinu i metoda direktne procjene.
- Načelo preglednosti - prihodi i rashodi se klasificiraju, sistematiziraju po jedinstvenoj metodologiji na svim razinama vlasti.

Prema Vukiću (2016.), dinamička proračunska načela su:

- Načelo ravnoteže – nastavak načela potpunosti, svi prihodi moraju biti iskazani prema izvorima bez obzira da li će ti prihodi biti naplaćeni. Ravnoteža između proračunskih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka vezano je uz obvezu rebalansa proračuna odnosno izmjene i dopune proračuna po postupku donošenja proračuna. Ravnoteža nastaje kada se rashodi uspoređuju sa prihodima te može nastati proračunski suficit (kada su proračunski prihodi veći od proračunskih rashoda) ili proračunski deficit (kada su proračunski rashodi veći od proračunskih prihoda).
- Načelo specijalizacije – ubraja se u grupu dinamičkih načela s obzirom da se sredstva troše u utvrđenom iznosu, utvrđenom dinamikom i točno prema određenoj svrsi.
- Načelo prethodnog odobrenja – podrazumijeva da zakonodavni organ usvaja proračune te da je to preduvjet za trošenje sredstava.
- Načelo javnosti – svim građanima i poreznim obveznicima se osigurava uvid u proračunske stavke u svim fazama: sastavljanju, izvršenju i kontroli. Kompletna proračunska procedura mora biti dostupna javnosti i treba biti objavljena u sredstvima javnog informiranja i službenim glasilima nakon usvajanja proračuna.
- Načelo periodičnosti – donošenje proračuna vezano je za određeno vremensko razdoblje, a najčešće je to fiskalna godina.

„U 2001. godini Ministarstvo financija donijelo je novi računski plan proračuna i novu klasifikaciju rashoda prema ekonomskim kategorijama i funkcijama.“(Bajo & Alibegović, 2008, str. 226). Računski plan je osnova za praćenje svih procesa unutar proračunskog sustava. Ono je kombinacija različitih klasifikacija na temelju kojih se prate i evidentiraju poslovni događaji i transakcije.

Podjela klasifikacija proračuna prema Baji i Alibegoviću (2008.) u Hrvatskoj:

- 1) Ekonomska klasifikacija
- 2) Funkcijska klasifikacija
- 3) Organizacijska klasifikacija
- 4) Programska klasifikacija

Ekonomska klasifikacija prikazuje rashode u kategorijama plaća i nadnica, korištenju dobara i usluga, potrošnji kapitala, donacija, subvencija i ostalih izdataka. Čini osnovu detaljne analize pojedinih proračunskih izdataka. Također, dvije su joj obuhvatne ekonomske odgovornosti:

- 1) pružanje određenih dobara i usluga na netržišnoj osnovi,
- 2) redistribucija dohotka i bogatstva preko sustava transfera.(Bajo & Alibegović, 2008, str. 225)

Funkcijska klasifikacija prikazuje alokaciju sredstava prema društveno-ekonomskim ciljevima i različitim funkcijama. Omogućuje:

- 1) analizu kretanja proračunskih rashoda prema pojedinim funkcijama
- 2) olakšava kretanje budućih rashoda
- 3) omogućuje procjenu uspješnosti pojedinih programa unutar određenih funkcija(Bajo & Alibegović, 2008, str. 225)

„Organizacijska klasifikacija prikazuje alokaciju proračunskih sredstava prema pojedinim lokalnim institucijama (ustanovama, odjelima, agencijama i slično). Iako je korisno sredstvo za analizu visine strukture rashoda prema pojedinim institucijama, proračunskim korisnicima, sama nije dovoljna za procjenu fiskalne pozicije lokalne jedinice glede korištenja rashoda za pojedine namjene i svrhe.“(Bajo & Alibegović, 2008, str. 225)

Programska klasifikacija omogućuje usklađivanje proračunskih rashoda s utvrđenim ciljevima i rezultatima aktivnosti lokalnih jedinica i države. Suvremenim proračunskim sustavom nastoje se utvrditi ciljevi državnih aktivnosti i mjeriti izlaze i rezultate postavljenih vladinih ciljeva. Klasifikacija rashoda u kategorije programa i potprograma te u aktivnosti je važan čimbenik koje lokalne jedinice trebaju povezati s jasno utvrđenim ciljevima.(Bajo & Alibegović, 2008, str. 225)

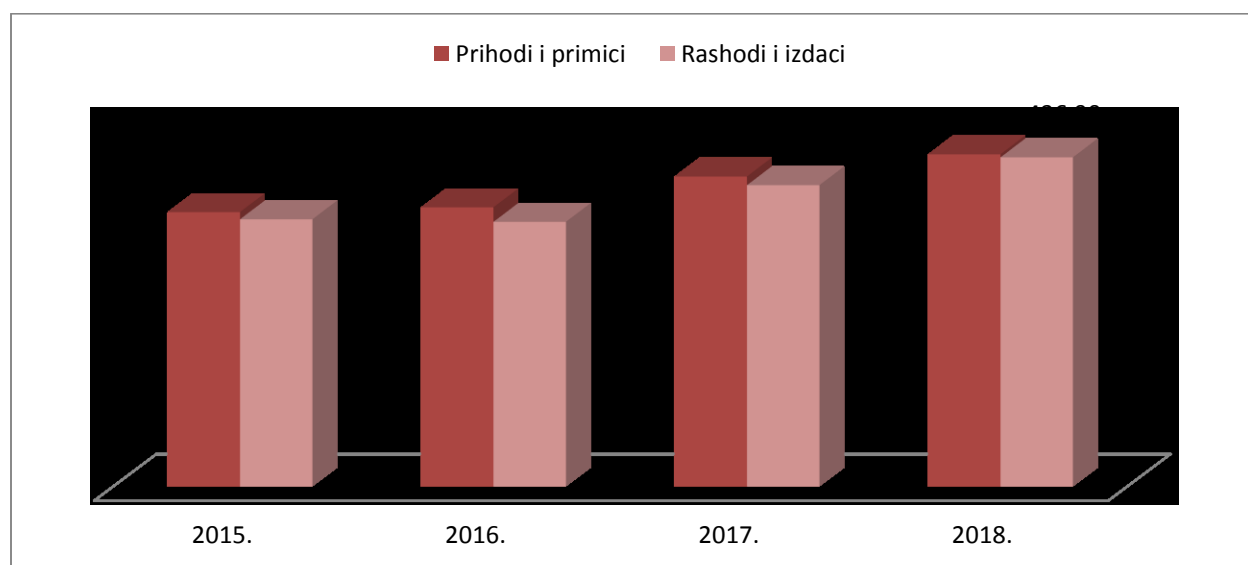
Ministarstvo financija uvodi klasifikaciju rashoda po programima te definira sustave šifri. Ovom klasifikacijom proračun države i lokalnih jedinica postaje sredstvo za provedbu strategije te za ostvarenje ciljeva utvrđenih programima Vlade.

„U Hrvatskoj je donošenje državnog proračuna jedan od najvažnijih financijskih, ali i političkih događaja u godini. Ministar financija i njegov najuži tim suradnika ulažu veliki napor u

informiranje javnosti o proračunu kako bi svi građani bili upoznati s njegovim ciljevima, ali i o tome s koliko novca država raspolaže. Državnom proračunu prethode Vladine smjernice ekonomske i fiskalne politike iz kojih se mogu iščitati osnovne odrednice proračuna za trogodišnje razdoblje.“(Ministarstvo financija)

U ovome dijelu završnog rada obradit će se analiza proračuna Grada Osijeka u razdoblju od 2015. godine do 2018. godine. Osim ekonomske klasifikacije koja sadržava prihode i primitke te rashode i izdatke razvrstane po ekonomskim vrstama, analizirat će se i funkcijska klasifikacija koja je važna za analizu raspodjele sredstava unutar opće države.

Grafikon 1. Prihodi i primitci te rashodi i izdatci u razdoblju od 2015. do 2018. godine

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-iplrs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

Na grafikonu 1. prikazani su ukupni prihodi i primitci te ukupni rashodi i izdatci u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Vidljivo je kako su u Gradu Osijeku u svim analiziranim razdobljima prihodi veći od rashoda te se bilježi proračunski suficit. Tijekom navedenih godina i prihodi i primitci te rashodi i izdatci rastu najvećim dijelom zbog ulaganja u obnovu zgrada za stanovanje te u obrazovanje stanovništva otvarajući nove fakultete. U 2016. godini dolazi do pada rashoda za 3,39 mil. kn te ta godina ostvaruje najveći suficit u odnosu na ostala promatrana razdoblja te on iznosi 19,22 mil kn.

3.1.Prihodi i primitci te rashodi i izdatci prema ekonomskoj klasifikaciji

Prema Karačiću (2018.) prihodi lokalnih jedinica mogu se prikupiti kroz:

- Samostalno prikupljanje prihoda – određeno i propisano zakonom, a obuhvaća pravo lokalnih jedinica vlasti na vlastito stvaranje izvora financiranja
- Dodjelu prihoda

„Načela dodjele prihoda lokalnim jedinicama:

- dodjela prihoda mora biti utemeljena na dodjelama rashoda
- lokalni porezi ne smiju prouzročiti ekonomske probleme zbog neprimjerenog oporezivanja faktora proizvodnje.
- Ovlasti za prikupljanje poreza treba dodjeliti najnižoj razini vlasti, osim kada te ovlasti uzrokuju ekonomske poremećaje i negativne eksternalije.“(Karačić, 2018)

„Prihodi samoupravnih jedinica kojima se osigurava financiranje poslova jedinica lokalne i područne samouprave često su grupirani na:

- 1) porezni prihodi
- 2) neporezni prihodi
- 3) pomoći(dotacije) i
- 4) primitci od zaduživanja.“(Čulo & Morović, Upravljanje proračunom u Republici Hrvatskoj, 2018, str. 158)

„Ukupna godišnja obveza lokalne i područne (regionalne) samouprave može iznositi najviše do 20% ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje. Navedeno ograničenje ne odnosi se na projekte koji se sufinanciraju iz pretpisutnih programa i fondova Europske unije i na projekte iz područja unapređenja energetske učinkovitosti.“(Ministarstvo financija)

Tablica 1. Prihodi od poslovanja u razdoblju od 2015. do 2018. godine (u mil. kn)

Opis stavke	Ostvarenje 2015.	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2017.	Ostvarenje 2018.

Prihodi od poslovanja	376,49	337,96	354,64	391,90
Prihodi od poreza	211,74	227,34	217,539	256,77
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	45,21	36,12	49,06	53,49
Prihodi od imovine	24,60	25,13	26,15	23,46
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama	53,27	55,03	58,22	56,09
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1,13	1,18	1,07	0,34
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	1,86	3,16	2,61	1,75

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

Tablica 1. prikazuje stavke prihode poslovanja u razdoblju od 2015. godine do 2018. godine. Uočljivo je kako najveći dio prihoda poslovanja čine prihodi od poreza i prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama. U 2018. godini možemo vidjeti kako je značajno porastao prihod od poreza u odnosu na 2017. godinu te u 2018. godini iznosi 65,54 % od sveukupnih prihoda poslovanja. Osim ovih prihoda, značajni su i prihodi od upravnih i administrativnih postrojbi, postrojbi po posebnim propisima i naknadama koji rastu od 2015. godine pa sve do 2017. godine, dok u 2018. bilježi pad u iznosu od 2,13 mil. kn u odnosu na prethodnu. Grad Osijek ne prikuplja prihode od doprinosa i prihoda od nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza.

Tablica 2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u analiziranom razdoblju (u mil. kn)

Opis stavke	Ostvarenje 2015.	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2017.	Ostvarenje 2018.
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7,95	7,21	33,31	16,19
Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	1,62	1,25	28,76	10,87
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	6,32	5,95	4,55	5,33

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-ijlprs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

U tablici 2. su prikazani prihodi od prodaje nefinancijske imovine u razdoblju od 2015. do 2018. godine. U 2016. godini vidljiv je blagi pad prihoda u odnosu na prethodnu, dok u 2017. značajno raste na 33,31 mil kn. Stavka koja najviše pridonosi ovom rastu su prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine koji su u 2017. godini porasli za 27,51 mil. kn u odnosu na prethodnu. Osim toga, prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine čine prihodi od prodaje nefinancijske imovine čiji iznosi padaju od 2015. godine do 2017. , a zatim bilježe blagi rast u iznosu od 0,78 mil kn.

Tablica 3. Primitci od financijske imovine i zaduživanja u promatranom razdoblju (u mil.kn)

Opis stavke	Ostvarenje 2015.	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2017.	Ostvarenje 2018.
Primitci od financijske imovine i zaduživanja	18,79	15,74	23,67	32,80
Primljeni povrati glavnice danih zajmova i depozita	2,80	0,01	0	0
Primitci od prodaje dionica i	0,0	0,10	0,15	1,74

udjela u glavnici				
Primitci od zaduživanja	15,98	15,62	23,52	31,06

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-ijlprs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

U priloženoj tablici prikazani su primitci Grada Osijeka od financijske imovine i zaduživanja. Uočljivo je kako najveći dio primitaka od financijske imovine čine primitci od zaduživanja. U 2016. godini dolazi do blagog pada te kasnije značajno rastu. U 2018. godini iznose 31,06 mil. kn. Osim tih primitaka, Grad Osijek u posljednje tri godine ostvaruje i primitke od prodaje dionica i udjela u glavnici koji rastu te u 2018. iznose 1,74 mil.kn. Što se tiče primljenih povrata glavnice danih zajmova i depozita, u 2015. godini su iznosile su 2,74 mil. kn te bilježe pad. U 2017. i 2018. godini uočljivo je kako Grad Osijek nema primljenih povrata glavnice danih zajmova i depozita.

Rashodi lokalnih jedinica predstavljaju trošenje odnosno izdatke namijenjene zadovoljenju javnih potreba lokalnog stanovništva. Nakon analiziranja prihoda, analizirani su i rashodi Grada Osijeka.

Tablica 4. Rashodi poslovanja Grada Osijeka (u mil. kn)

Opis stavke	Ostvarenje 2015.	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2017.	Ostvarenje 2018.
Rashodi poslovanja	300,657	293,45	307,70	330,16
Rahodi za zaposlene	32,66	31,61	32,96	32,67
Materijalni rashodi	74,32	75,21	77,16	85,51
Financijski rashodi	15,80	6,16	4,98	6,70
Subvencije	42,43	42,42	44,47	51,18
Pomoći dane u inozemstvo i	75,83	79,32	83,29	89,98

unutar općeg proračuna				
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	11,60	11,37	11,85	14,60
Ostali rashodi	48,02	47,36	52,99	49,53

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

U tablici 4. prikazane su stavke rashoda poslovanja Grada Osijeka u razdoblju od 2015. godine do 2018. godine. Iz tablice je vidljivo kako su najveći rashodi poslovanja te oni rastu od 2016. godine pa sve do 2018. godine. Najveći dio tih rashoda čine materijalni rashodi i pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Materijalni rashodi u svim analiziranim godinama rastu te u 2018. godini iznose 85,51 mil.kn. Osim toga, iz tablice može se vidjeti velika razlika u rashodima za pomoć u inozemstvo od 14,15 mil. kn posljednje godine u odnosu na 2015. godinu te se ta povećana inozemna davanja mogu objasniti ulaskom Hrvatske u Europsku uniju. Najmanji rashodi Grada Osijeka su financijski rashodi koji značajno padaju na 4,98 mil. kn u 2017. godini.

Tablica 5. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine Grada Osijeka

Opis stavke	Ostvarenje 2015.	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2017.	Ostvarenje 2018.
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	42,02	30,81	59,75	83,36
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	2,31	3,57	2,32	11,31
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	29,35	21,87	52,98	68,03
Rashodi za dodatna ulaganja na	10,37	5,38	4,41	4,023

financijskoj imovini				
----------------------	--	--	--	--

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

U tablici 5. prikazani su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Vidljivo je kako rashodi u 2016. godini bilježe pad u odnosu na prethodnu godinu te u naredne dvije godine bilježe značajan rast. U 2018. godini bilježe 83,36 mil.kn što je za 23, 61 mil. kn više od prethodne godine. Najznačajnija stavka ovih rashoda su rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine koje rastu u analiziranim godinama te u 2018. godini iznose 68,03 mil. kn odnosno 81,62% od ukupnih rashoda za nabavu nefinancijske imovine. Svakom navedenom godinom Grad Osijek izdvaja sve manje sredstava za dodatna ulaganja na financijskoj imovini.

Tablica 6. Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova Grada Osijeka (u mil.kn)

Opis stavke	Ostvarenje 2015.	Ostvarenje 2016.	Ostvarenje 2017.	Ostvarenje 2018.
Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova	12,39	27,41	32,68	23,37
Izdatci za dionice i udjele u glavnici	7,39	22,41	27,68	23,37
Izdatci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire	5,00	5,00	5,00	0

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

Tablica 6. prikazuje izdatke Grada Osijeka za financijsku imovinu i otplate zajmova u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Najznačajnija stavka ove skupine su izdatci za dionice i udjele u glavnici čiji iznosi značajno rastu od 2015. do 2017. godine. U 2018. godini bilježe pad za 4,31 mil. kn u odnosu na prethodnu godinu. Osim te stavke, Grad Osijek izdvaja za otplatu glavnice

za izdane vrijednosne papire u razdoblju od 2015. do 2017. godine 5 mil. kn. U 2018. godini se može vidjeti kako Grad Osijek nema izdataka za otplatu izdanih vrijednosnih papira.

3.2. Rashodi prema funkcijskoj klasifikaciji

Kao što je već navedeno, proračun se može klasificirati prema: ekonomskoj, funkcijskoj, organizacijskoj i programskoj klasifikaciji. U ovom dijelu rada prikazana je funkcijska klasifikacija rashoda u analiziranom razdoblju.

Tablica 7. Rashodi prema funkcijskoj klasifikaciji (u mil. kn)

Račun iz rač. Plana	Opis stavke	2015.	2016	2017.	2018.
01	Opće javne usluge	88,23	77,12	78,25	78,69
02	Obrana	0	0	0	0
03	Javni red i sigurnost	16,44	2,02	2,53	2,49
04	Ekonomski poslovi	37,29	29,93	29,38	45,88
05	Zaštita okoliša	10,10	2,58	2,40	10,12
06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	87,36	92,14	110,63	98,58
07	Zdravstvo	5,47	5,52	3,82	5,99
08	Rekreacija, kultura i religija	33,77	18,01	37,79	40,82
09	Obrazovanje	49,78	9,42	11,25	32,90
10	Socijalna zaštita	14,20	12,87	14,27	14,26

Izvor rada: izrada autora na temelju podataka Ministarstva financija, preuzeto sa: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2018> (24.08.2019).

U tablice 7. prikazane su stavke rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji Grada Osijeka u razdoblju od 2015. godine do 2018. godine. Grad Osijek najviše ulaže u usluge unapređenja stanovanja i zajednice te najviše je zabilježeno u 2017. godini kada iznose 110,63 mil. kn. To se može povezati sa otvaranjem novih fakulteta i povećanim brojem upisa studenata na fakultete. Osim tih rashoda, ulaže i u opće javne usluge te bilježi u 2015. godini 88,23 mil.kn.U narednim godinama ta brojka pada. U posljednje dvije godine bilježi se porast rashoda za rekreaciju, kulturu i religiju te iznosi u 2017. godini za 19,78 mil.kn. Najmanje zabilježenih rashoda koje Grad Osijek izdvaja u svim promatranim razdobljima su rashodi za obranu.

4. Zaključak

Tema rada bila je proračun Grada Osijeka. Grad Osijek smješten je na istoku Hrvatske i sjedište Osječko-baranjske županije. U Osječko-baranjskoj županiji broj nezaposlenih osoba se u 2018. godini smanjio za 18,5% u odnosu na prethodnu. Prema popisu stanovništva provedenom 2011. godine u Gradu Osijeku boravi 108 048 stanovnika.

Na temelju analize proračuna za razdoblje od 2015. godine do 2018. godine možemo zaključiti kako je financijski položaj Grada Osijeka prilično zadovoljavajući, budući da se u svim analiziranim godinama bilježio proračunski suficit. U svakoj promatranoj godini možemo vidjeti kako su porasli prihodi i rashodi u odnosu na prethodne godine te porastom proračunskih prihoda, Grad Osijek ulaže najviše sredstava u opće javne usluge i obrazovanje. Otvaranjem novih fakulteta i smjerova Grad Osijek ulaže u obrazovanje stanovništva te zbog ponude novih upisnih kvota mnogih studenata, raste i potraga za stanovima. Upravo zbog toga ulaže se u usluge unapređenja stanovanja i zajednice.

1. LITERATURA

1. *Osijek - Gospodarstvo.* (n.d.). Preuzeto 24. lipanj 2019 iz <https://www.osijek.hr/gospodarski-kutak/gospodarstvo/>
2. Bajo, A., & Alibegović, D. J. (2008). *Javne financije lokalnih jedinica vlasti.* Zagreb: Školska knjiga.
3. Čulo, I. (2011). *Funkcioniranje lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj.* Požega: GENO.
4. Čulo, I., & Morović, V. (2018). *Upravljanje proračunom u Republici Hrvatskoj.* Zaprešić.
5. *Državni zavod za statistiku.* (n.d.). Preuzeto 19. kolovoz 2019 iz <https://www.dzs.hr/>
6. *Financijska agencija (Fina).* (n.d.). Preuzeto 5. rujan 2019 iz Financijski izvještaji: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>
7. *Gradska uprava.* (n.d.). Preuzeto 3. kolovoz 2019. iz Upravni odjel za socijalnu zaštitu umirovljenika i zdravstvo: <https://www.osijek.hr/gradska-uprava/gradski-uredi-odjeli-i-sluzbe/upravni-odjel-za-socijalnu-zastitu-umirovljenike-i-zdravstvo/>
8. *Gradska uprava.* (n.d.). Preuzeto 3. kolovoz 2019 iz Upravni odjel za urbanizam: <https://www.osijek.hr/gradska-uprava/gradski-uredi-odjeli-i-sluzbe/upravni-odjel-za-urbanizam/>
9. *Gradski uredi, odjeli i službe.* (n.d.). Preuzeto 3. Kolovoz 2019 iz <https://www.osijek.hr/gradska-uprava/gradski-uredi-odjeli-i-sluzbe/>
10. *Institut za javne financije.* (n.d.). Preuzeto 5. rujan 2019 iz <http://www.ijf.hr/proracunski/I-proracun.pdf>
11. *Izješće o stanju u prostoru grada Osijeka.* (n.d.). Preuzeto 18. kolovoz 2019 iz DMS: http://dms.osijek.hr/JavniDokumenti/00375340347324_1.pdf

12. Karačić, D. (2018). *Lokalne financije*. Preuzeto 24. lipnja 2019 iz <http://www.efos.unios.hr/lokalne-financije/nastavni-materijali/>
13. *Ministarstvo financija*. (n.d.). Preuzeto 24. lipnja 2019 iz Proračun: <http://www.mfin.hr/hr/proracun>
14. *Ministarstvo financija*. (n.d.). Dohvaćeno iz <http://www.mfin.hr/hr/zaduzivanje-jlprs>
15. *Ministarstvo uprave*. (n.d.). Preuzeto 3. rujana 2019 iz <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/5-uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave-1075/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842>
16. *Mjesni odbori i gradske četvrti*. (n.d.). Preuzeto 22. kolovoza 2019 iz <https://www.osijek.hr/mjesna-samouprava/mjesni-odbori-i-gradske-cetvrti/>
17. *Osijek - Kultura*. (n.d.). Preuzeto 2019. rujana 5 iz http://osijek-culture.eu/hr_HR/
18. *Osječko-baranjska županija*. (n.d.). Preuzeto 5. rujana 2019 iz Informacija o poslovanju jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije: http://www.obz.hr/hr/pdf/2017/3_sjednica/17_informacija_o_financijskom_poslovanju_jedinica_lokalne_samouprave_na_podrucju_obz_u_2016.pdf
19. *Osječko-baranjska županija*. (n.d.). Preuzeto 19. kolovoza 2019 iz Nezaposlenost i zapošljavanje 2018.: http://www.obz.hr/hr/images/-Zupanijska_skupstina/2019/19_sjednica/16_izvjesce_o_nezaposlenosti_i_zaposljavanju_u_2018_na_podrucju_obz.pdf
20. *Povijest grada*. (n.d.). Preuzeto 24. lipnja 2019 iz Turistička zajednica Osijek: <https://www.tzosijek.hr/povijest-grada-671>
21. *Povijest Osijeka*. (n.d.). Preuzeto 24. lipnja 2019 iz <https://osijeknews.hr/povijest-osijeka/>
22. Vukić, S. (2016). *Javne financije*. Orašje.
23. *Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*. (n.d.). Preuzeto 1. rujana 2019. iz [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)

Popis tablica:

Tablica 1. Prihodi od poslovanja u razdoblju od 2015. do 2018. godine (u mil. kn)	15
Tablica 2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u analiziranom razdoblju (u mil. kn)	17
Tablica 3. Primitci od financijske imovine i zaduživanja u promatranom razdoblju (u mil.kn) ..	17
Tablica 4. Rashodi poslovanja Grada Osijeka (u mil. kn)	18
Tablica 5. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine Grada Osijeka	19
Tablica 6. Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova Grada Osijeka (u mil.kn)	20
Tablica 7. Rashodi prema funkcijskoj klasifikaciji (u mil. kn).....	21

Popis slika:

Slika 1. Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u 2017. i 2018. godini..... 9

Popis grafikona:

Grafikon 1. Prihodi i primitci te rashodi i izdatci u razdoblju od 2015. do 2018. godine 14